

באופן שהסוטה טמאה מספק, טמאים גם הטהרות מספק.

מה כמו שבסוטה, מדובר בה ברשות היחיד, שהוא מקום הראוי לסתירה, אף שרץ, רק ברשות היחיד ספיקו טמא, אבל אם אירע ספק טמאה ברה"ר, הרי הוא טהור.⁽¹⁰⁾

ומה פוטה הוא דבר שיש בו דעת לישאל, שאפשר לשאול את האשה אם נטמאת או לא, אף שרץ דוקא דבר שיש בו דעת לישאל, שהנידון הוא לגבי אדם, שספק אם נגע בשרץ או לגבי טהרות שעסק בהם אדם

ומה פוטה, שלא עשה בה שוגג כמזיד, ואונס כרצון, שאם זינתה בשוגג, כגון שחשבה על פלוני שהוא בעלה, או שנאנסה, אינה נאסרת על בעלה, ובכל זאת עשה בה ספק כודאי.

שרץ, שעשה בו שוגג כמזיד, ואונס כרצון, שגם אם נגעו טהרות בשוגג או באונס בשרץ הם נטמאים, אינו דין שיעשה בו ספק כודאי.⁽⁹⁾

כח-ב

וממקום שבאת, הואיל ולא למדנו דין השרץ אלא מסוטה, הרי אנו חוזרין ודנין שרק

ברי שלא נטמאה מה שאין כן בסוטה שהיא טוענת ברי לי שלא נטמאתי ולכן אם לא היה רגלים לדבר לא היינו מטמאים אותה. הובא בשיטמ"ק כתובות ט.

10. כתבו תוספות דעיקר הלימוד לטהר ברה"ר הוא הלל"מ דאי מסוטה הו"א דסתירה דנקט קרא הוא לאו דוקא ודיבר הכתוב בהוה וה"ה לכל ספק טמאה בכל מקום שנולד דמסברא אין לטהר ברה"ר יותר מרה"י וגזירת מלך הוא לטמא בכל ספק לכך איצטריך הלכתא דברה"ר מוקמינן אחזקת טהרה וספיקו טהור. תוד"ה מכאן.

עוד הביאו התוספות מירושלמי טעם דספק טמאה ברה"ר טהור דמצינו שבזמן שרוב הציבור טמא מקריבין הפסח אפילו בטמאה, וקל וחומר אם טמאה ודאית הותרה לציבור כ"ש ספק טמאה.

ומהתוספתא הביאו דרשב"ג אומר מפני מה ספק טמאה ברה"י טמא וברה"ר טהור מפני שאפשר לישאל ליחיד [אם נטמא או לא] ואי אפשר לישאל לרבים כלומר שהוא כעין אין בו דעת לישאל.

ובמק"א כתבו תוספות דהיכא דאיכא חזקת

טהורה, אי חלה השבועה למפרע, שאם הוא רק ספק, איגלאי מילתא שהיתה מותרת בשעת השבועה וחלה למפרע, אבל אם הוא ודאי, לא חלה השבועה גם על הצד שהיא טהורה.

וכתב הפלתי [בית הספק] שמקושיית התוספות נראה שדעתם דספק דאורייתא לחומר מה"ת.

9. הקשו תוספות שיש לפרוך הקל וחומר דמה לסוטה שכן רגלים לדבר שקינא לה ונסתרה. ותירצו דע"י הקינוי וסתירה נעשה רק ספק והוי כמו ספק מגע בשרץ. ולולי הקינוי לא היה אפילו ספק ע"י הסתירה בלבד דלא נחשדו על העריות, והקינוי גורם שיהא ספק, תוד"ה אינו דין.

ובתוספות שאנץ ותוספות הרא"ש תירצו דאין זה קל וחומר גמור, אלא גילוי מילתא בעלמא, שאל"כ נלמוד גם לנזקי אדם שעשה בהם שוגג כמזיד ואונס כרצון שיהא בהם ספק כודאי, ועוד יש למיפרך דמה לסוטה שאין לה טהרה במקוה. ועיקר הדין הוא הלכה למשה מסיני, לטמא ברה"י מספק. אי נמי, דילפינן מדכתיב ונסתרה והיא נטמאה משמע שכל הטומאות ספיקן טמא. והרשב"א תירץ דספק טמאה אין מי שיאמר

בשעה שנולד הספק אם נגעו בשרץ, שאפשר לשאול את האדם אם נגע או לא, ואם הוא אומר שאינו יודע, הרי הם טמאים מספק.

ומכאן אמרו: דבר שיש בו דעת לישאל והוא עומד ברשות היחיד, ספיקו טמא.

אבל אם הוא ברשות הרבים, ספיקו טהור.

וישאלו בו דעת לישאל, כגון שרץ מת שהועבר ליד הטהרות, וספק אם נגע בהם או לא, שאי אפשר לשאול את הטהרות אם נגעו בו או לא, בין ברשות היחיד בין ברשות הרבים, ספיקו טהור.

והיונן בה: **ורבי ישמעאל,** שאמר לרבי עקיבא בברייתא שאין צריך מקרא לפסול את הסוטה שנסתרה מכהונה, אלא אנו יודעים זאת מקל וחומר, תיקשי:

אמר רבי עקיבא תרומה, שהוא דורש

מ"ונטמאה" לפוסלה מתרומה, ולא דיבר בכלל מכהונה, **ומהדר ליה איהו,** רבי ישמעאל, כהונה!?

ותו קשיא: **לרבי עקיבא, כהונה מנא ליה** שהיא נאסרת לינשא לכהן?

ואי אפשר לומר שהוא אכן מתיר לכהונה, שהרי קל וחומר הוא מתרומה שאסורה.

וגם אין לומר שהוא באמת אוסר בגלל הקל וחומר, דהיינו רבי ישמעאל?

וכי תימא סבר רבי עקיבא כהונה לא צריכא

קרא לאסור, שהרי הסוטה שנסתרה עשה בה כט-א

הכתוב **ספק זונה בזונה,** שנאסרת על בעלה כאילו זינתה בודאי, וכיון שהיא בחזקת זונה, ממילא אסורה לכהן דכתיב "אשה זונה לא יקחו"?

אי הכי, **תרומה נמי לא תיבעי קרא** (11)

11. והטעם דבאמת צריך קרא לכהונה ותרומה משום דאפשר דלא טימאה הכתוב אלא לבעלה שיש בזה ספק חייבי מיתות בי"ד אבל לענין כהונה ותרומה הו"א דאוקי אשה אחזקתה. תוד"ה שכן.

עוד הביאו התוספות מירושלמי שמחמת קושיא זו דורש חד לבעל וחד לבעול וחד ליבם. ובש"ש ש"א פי"ג תירץ דלא עשה הכתוב ספק כודאי בסוטה אלא באיסור טומאה שבה וזה רק לבעל ולבעול שעליהם נאמר "נטמאה" אבל לגבי כהונה ותרומה לולי ה"נטמאה" המיוחד לא הוי ידעינן בהם איסור טומאה כלל אלא איסור זונה בלבד ודינם כשאר ספק איסורי תורה דלהרמב"ם ספיקא לקולא מה"ת ולהרשב"א לחומרא מה"ת אבל אינו אלא משום ספק ולא כודאי אבל השתא דכתיב קרא ד"נטמאה" לכהונה ותרומה דיינינן ליה כאיסור

טהרה אין צריך למילף מסוטה. ומסוטה גמרינן לטהר ברה"ר אפילו כשאין חזקת טהרה. חולין ט. ב. ד"ה התם.

וכתב הפר"ח דמהדין דספק טומאה ברה"ר ספיקו טהור אין ראייה לשיטת הרמב"ם דספיקא דאורייתא לקולא מה"ת דשאני התם שיש לה חזקת טהרה והעמידנו על חזקתו. וגם אין להקשות על הרמב"ם מהדין דספק טומאה ברה"ר ספיקו טמא דשאני סוטה דרגלים לדבר שזינתה.

והש"ש ש"א פ"א הקשה עליו דמבואר בכ"מ בתוספות דספק טומאה ברה"ר טהור אף היכא דליכא חזקת טהרה וכן על מש"כ דסוטה רגלים לדבר קשה דא"כ איך ילפינן לכל ספק טומאה ברה"ר מסוטה, אלא הטעם משום דספק טומאה בין ברה"ר בין ברה"י הוא גזה"כ ולא ילפינן איסור מטומאה.